

DNEVNIK

ŠOLA V NARAVI, ČŠOD PLANICA

16.05. – 20.05.2016

Pripravila: Taja Dorič, 6. b

OPIS DOGODKA: VZPON NA PLANIŠKO VELIKANKO

Končno smo dočakali Planico in šolo v naravi. Po namestitvi v sobah in kosilu smo se prvi dan odpravili peš do planiške velikanke. Pogled nanjo je bil izjemen. Velikanka je prava kraljica med skakalnicami v Planici. Malo smo si oddahnili in se odpravili peš na vrh skakalnice oziroma do odskočne mize. Pred nami je bilo kar 1.100 stopnic. Pihali in stokali smo, se jezili, ker nimamo kondicije, ampak nam je končno uspelo priti do zastavljenega cilja. Pogled je bil enkraten. Pred nami so se razprostirali okoliški hribi, ki so bili zaradi dežja zamegljeni. Ljudje pod nami so bili kot mravljičice. Imela sem občutek, da bi lahko poletela kot ptica.

Letalnica v Planici je bila zgrajena leta 1969. Njena originalna konstruktorja sta brata Vlado in Janez Gorišek po katerih ta naprava tudi nosi ime. Na tej napravi je bilo postavljenih 28 svetovnih rekordov, kar je največ med vsemi skakalnicami na svetu. Na tej napravi so 19. septembra 2015 uradno odprli najstrmejši zip-line na svetu s povprečnim naklonom 38,33% (20,9°) in z maksimalnim naklonom 58,6% (30,5°).

Janez Gorišek

Letalnica je največja od skupaj osmih skakalnic v Nordijskem centru Planica. Takrat še jugoslovanski skakalec Miro Oman je imel to čast, da novo letalnico krsti že dva tedna pred tekmovanjem, ko je na preizkusu letalnice 6. marca 1969 pristal pri 135 metrih, kar je bil hkrati tudi njegov zadnji skok v karieri. Leta 1972 je bilo na tej napravi organizirano sploh prvo Svetovno prvenstvo v smučarskih poletih v zgodovini. Ko je Matti Nykänen na SP v poletih 1985 poletel 191 metrov in postavil svetovni rekord je FIS v želji po ustavitvi svetovnih rekordov naslednje leto sprejela pravilo, kjer poletov daljših od tega ni točkovala. Na tem objektu je človek prvič v zgodovini smučarskih skokov poletel preko 200 metrov. Kot prvemu nasploh je to uspelo Andreas Goldbergerju, ki je 17. marca 1994 poletel 202 metra, a

pri tem po snegu podrsal z rokami. Le nekaj minut kasneje je Finec Toni Nieminen pri 203 metrih obstal na nogah in uradno postal prvi zemljan, ki je preletel to magično mejo. Tukaj se je prvič v zgodovini letelo čez 160 m, 170 m, 180 m, 190 m, 200 m, 210 m, 220 m in 230 m, v nekaterih primerih tudi s padcem. Planica kot edini kandidat Svetovno prvenstvo v smučarskih poletih leta 2020 bo takrat skoraj zagotovo gostila to tekmovanje vendar mora še počakati na uradno potrditev na naslednjem kongresu. Leta 2015 so po dveletni prenovi odprli prenovljeno letalnico, ki naj bi omogočala polete prek 250 metrov in mogoče tudi nove svetovne rekorde. Na prvi prireditvi so se tej dolžini povsem približali.

Planiška Velikanka

Letalnica bratov Gorišek je bila odprta 6. Marca 1969 (takrat je bil izveden preskus letalnice), uradna otvoritev pa je bila 21. Marca 1969. Najdaljši skok na tej letalnici ima Tilen Bartol (leta 2016), vendar ni priznan, ker je z roko podrsal po tleh ob pristanku. Veljavni rekord skakalnice je v rokah Petra Prevcja z dolžino 248,5 m. Rekord je bil postavljen 20.03.2015.

Na vrhu letalnice z mami (februar 2013)

Velikanka bratov Gorišek, kot se je izvirno imenovala, je bila načrtovana kot naslednica Bloudkove velikanke, skonstruirala pa sta jo brata Vlado in Janez Gorišek. Kot naslednik Stanka Bloudka je takrat Stano Pelan, vodilni inženir v Planici, bratoma Gorišek predlagal, da naj povečajo Bloudkovo velikanko, a so uvideli da ne bi imeli dosti manevrskega prostora. Zato so se odločili za povsem novo napravo na novi lokaciji, le streljaj stran.

Inženir Janez Gorišek je takrat služboval v Libiji in tam pravzaprav narisal načrt nove Letalnice. Njegov starejši brat in velik vzornik Vlado Gorišek je tako po načrtih mlajšega brata Janeza kar sam vodil gradnjo planiške velikanke. Izmenjavala sta si dolga pisma in tako je Janez spremljal kaj se dogaja na samem gradbišču. Gradnja se je začela leta 1967 in končala pozno leta 1968. Zgledovala sta se po Bloudku z željo nadaljevati njegovo planiško dediščino. Prvotno je bilo kalkulacijska točka pri 153 metrih, največji naklon doskočišča čez 42 stopinj, dolžina naleta 145 metrov, višinska razlika med mizo in iztekom pa 127 metrov.

Februarja 1969 so pri natanko 100 metrih postavili še nov sodniški stolp višine 12 metrov in širine 8 metrov. Prvič so letalnico preizkusili že dva tedna pred prvim tekmovanjem 6. marca 1969 je Miro Oman imel čast kot prvi preizkusiti letalnico in iz drugega naleta pristal pri 135 metrih ter s tem postavil prvi rekord te naprave. To je bil hkrati tudi njegov zadnji skok v karieri.

Velikanko bratov Gorišek so uradno odprli 21. marca 1969 na treh enakovrednih dneh tekmovanja Smučarski poleti KOP oz. Mednarodni teden smučskih poletov. Nastopilo je 60

tekmovalcev iz 15 držav, zmagal pa je Jiří Raška. V treh dneh tekmovanja se je zbralo skupaj 90 tisoč gledalcev. Tekmovanje je potekalo tako da so vse tri dni tekmovalci vsak dan opravili po 3 polete. Za končni rezultat se je štel 1 najboljši polet iz prvega dne, ter po 2 najboljša iz drugega in tretjega dne tekmovanja. Gledalci so videli vsega skupaj kar pet svetovnih rekordov. Manfred Wolf iz Vzhodne Nemčije se je zadnji dan tekmovanja, ustavil pri rekordni znamki 165 metrov.

Svetovno prvenstvo v smučarskih poletih 1972, ki ga je organizirala Planica, je bilo sploh prvo v zgodovini te discipline. Švicarski skakalec Walter Steiner je postal prvi svetovni prvak. Kalkulacijska točka je bila takrat pri 165 metrih.

Planiški teden poletov je bil leta 1974 v Planici organiziran drugič, ponovno pa je slavil Walter Steiner, ki je skočil 169 m in izenačil svetovni rekord Heinza Wossipiwa iz Vzhodne Nemčije, doseženega v Oberstdorfu leto pred tem. Walter Steiner je sicer padel pri neverjetni dolžini svetovnega rekorda 177 m.

Po finalu leta 2013 so se lotili prenove letalnice.

Rekonstrukcija je obsegala povečanje iz K točke 185 na K 200, hriba iz HS 215 na HS 225 ter razširitev za dva metra. Prenovo so opravili pod nadzorom direktorja planiškega centra Jelka Grosa, za konstrukcijo pa sta odgovorna Janez Gorišek in njegov sin Sebastjan. Cilj prenove je narediti letalnico, ki bo omogočala polete pri 250 metrih in še dlje.

Krstna otvoritev prenovljene letalnice je bila v ponedeljek, 16. marca 2015.

Na prvi tekmi nove letalnice finala leta 2015 so povsem dominirali slovenski letalci, predvsem v režiji Petra Prevca in Jurija Tepeša, in so dobili tako ekipno tekmo kot tudi obe posamični z dvojno zmago. Obenem sta postala šesti in sedmi skakalec v zgodovini svetovnega pokala, ki sta izvedla idealni skok ocenjen s samimi dvajseticami.

Peter Prevc s svojo značilno držo med skokom

Prvi večer sem v posteljo legla s prijetnimi občutki. Za nami je bil čudovit dan. Velikanka in pogled z nje sta name naredila velik vtis. Bila sem ponosna, da sem stala na zaletišču te skakalnice. V mislih sem podoživljala tekme, ki smo jih s starši gledali na TV zaslonu in glasno navijali ob nastopih naših orlov. Spoznala sem, da je v pripravo teh tekem vloženega ogromno dela, truda in znanja, predvsem pa srčnosti in pripadnosti skakalnemu športu.

Taja Dorič, 6. b

DNEVNIK št. 02/2016

Planica, dne 17.05.2016

Ura: 13.30

OPIS DOGODKA: KOLESARJENJE IN OGLED MARTULJŠKIH SLAPOV

Čeprav smo bili še prijetno utrujeni od preteklega dne, smo si ta dan zastavili nove cilje. Učiteljice so nas razdelile v dve skupini, glede na naše kondicijsko stanje. Prva skupina, v kateri sem bila tudi jaz, je pogumno vzela kolesa, si na glavo posadila čelado in pričela s kolesarsko vožnjo do Kranjske gore in čudovitih Martuljških slapov.

Kolesarski dan

Pot nas je najprej pripeljala do Kranjske Gore. To je turistično in zimsko športno središče v zgornjem delu Savske doline, nahaja se ob izlivu Pišnice v Savo Dolinko. Nadmorska višina Kranjske Gore je 806 m, meri 44,7 m² in ima 1.452 prebivalcev. Opazovali smo smučišča in se počasi odpravili proti slapovom.

Kranjska Gora

Pod Špikom sta dva slapova - bisera slovenskega alpskega sveta. Prvi je zgornji Martuljков slap, ki se spušča v treh stopnjah prek 110 m navpične stene. Zatem potok nadaljuje pot

preko planine Jasenje in kot Spodnji Martuljki slap pade čez 50 m visoko steno v 400 m dolgo in ozko, v apnenec izoblikovano sotesko - Martuljkovo sotesko. Prizor je bil čudovit. Biserno čista voda je po skalah tekla v dolino, na obrazu smo čutili drobne kapljice.

Martuljški slap

Po ogledu naravnih lepote smo se odpravili proti ČŠOD Planica. Rada imam naravo in takšni prizori, kot sem jih videla na dan kolesarjenja mi samo potrjujejo, da je narava najboljša prijateljica in jo moramo bolj spoštovati in predvsem paziti na njo. Brez vode ni življenja, brez narave ni ljudi.

Taja Dorič, 6. b

DNEVNIK št. 03/2016

Planica, dne 18.05.2016

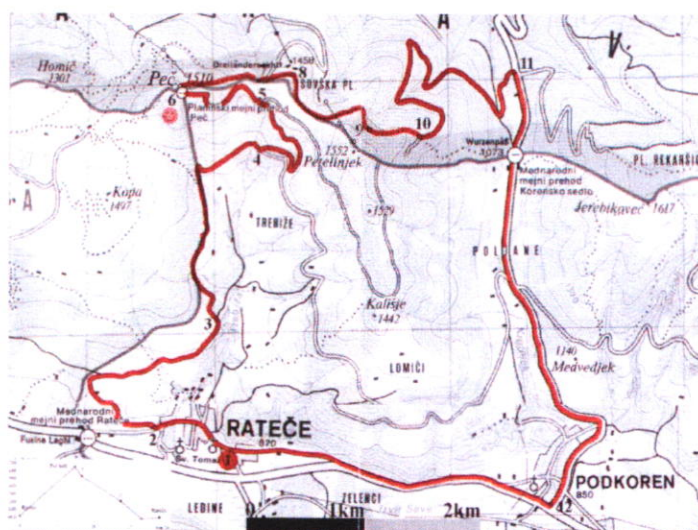
Ura: 16.10

OPIS DOGODKA: POHOD NA TROMEJO

Po obilnem zajtrku smo si vsi udeleženci šole v naravi oblekli pohodna oblačila in obuli pohodne čevlje ter se pogumno odpravili proti tromeji Slovenija-Avstrija-Italija. Na pohod smo se odpravili ob 8.30 uri.

Iz središča Rateč smo se odpravili na cesto v smeri Tromeje. Cesta, ki se sprva zložno vzpenja, nas je vodila skozi strnjeno naselje, nato pa nas pripeljala na manjše križišče. Tam smo nadaljevali levo v smeri Tromeje. Cesta nas je vodila še mimo nekaj hiš, nato pa smo hitro prispeli na naslednje križišče, kjer smo nadaljevali desno. Cesta nas je vodila mimo dvorišča bližnje hiše, cesta pa nad pa je prešla v gozd ter se spremenila v nekoliko bolj strmo pešpot. Nekaj časa smo se vzpenjali skozi gozd, nato pa dosegli gozdno cesto, ki vodi iz Rateč proti Tromeji.

Nadaljevali smo po cesti, ki je postala bolj strma, mi pa smo se po njej nekaj časa vzpenjali skozi gozd. Kmalu nas je pot pripeljala na označeno križišče. Tu smo nadaljevali naravnost (desno Dom na Tromeji 3 minute) in pot nadaljevali po cesti, ki je kmalu naredila desni ovinek. Sredi desnega ovinka se je v levo odcepila strma pešpot, ki je vodila na Peč - Tromejo.

Kmalu nas je pot pripeljala do Tromeje, kjer nas je pričakal tromejni kamen, ki je bil postavljen leta 1924, ko je bila pri nas še kraljevina Srbov. (italijansko: Monte Forno, avstrijsko: Dreilandereck).

Kamen na Tromeji

Ob prihodu na Tromejo nas je pričakal neponovljiv razgled na dolino pod Poncami, dolino Tamarja, na Italijo, Avstrijo in čudovite gozdove in okoliška gorovja. Z veseljem smo pojedli naše kosilo, se malo odpočili in se po gozdni poti vrnili nazaj proti ČŠOD.

Med potjo smo se pogovarjali o razgledu in naravi. Zmotilo me je, da nekateri sošolci ne znajo ceniti narave in njenih lepot. Namesto, da bi uživali v prekrasnem izletu, so s svojim neprimernim vedenjem motili ostale pohodnike.

Sicer pa mi je pohod kljub bolečinam v nogah ostal v lepem spominu. Si lahko predstavljate, da sem naenkrat stala kar v treh državah?

Taja Dorič, 6. b

DNEVNIK št. 04/2016

Planica, dne 19.05.2016

Ura: 20.15

OPIS DOGODKA: POHOD NA CIPRNIK (DOPOLDAN)

Za dobro jutro nas je pozdravil sonček in napovedal še en nepozaben dan. Skupina učencev, ki je v torek kolesarila, se je ta dan odpravila na pohod na Ciprnik. Pot do razgledne točke je trajala dobrih 30 minut. Na vrhu nas je pričakal razgled na Planico, Vitranc (1638 m), pod katerimi se nahajajo kranjskogorska smučišča, Ciprnik (1745 m) in Visoko peč.

Pogled iz razgledne točke

Po ogledu in malici smo se odpravili nazaj v dolino. Všeč mi je bil razgled, na žalost pa nas je ob povratku v dolino malo namočil dež.

OPIS DOGODKA: OGLED NORDIJSKEGA CENTRA (POPOLDAN)

Nordijski center Planica je moderen skakalno-tekaški center v dolini pod Poncami, ki leži približno 2 km zahodno od Rateč. Otvoritveno tekmo so priredili 4. februarja 1934 na Bloudkovi velikanki. Planica velja za zibelko poletov, saj je Avstrijec Sepp Bradl 15. marca 1936 kot prvi človek v zgodovini preletel sto metrov, ko je pristal pri 101,5 metra. Od leta 2009 je direktor centra Jelko Gros.

Njen idejni oče, začetnik ter pobudnik je Joso Gorec, ki je hotel Slovenijo postaviti na zemljevid sveta. Njegova ideja je bila zgraditi moderno zimsko-letno športno letovišče,

kamor bi prihajali od blizu in daleč. Najprej je dal zgraditi Dom Ilirija (Planica), ki so ga svečano odprli 20. decembra 1931. Njegova želja je bil tudi zgraditi največjo skakalnico na svetu, zato je svojega klubskega sodelavca Stanka Bloudka prosil naj izdelava načrt za veliko 80-metrsko skakalnico. Skupaj sta poiskala lokacijo in jo trasirala. A zaradi pomanjkanja denarja sredi gradnje je Gorec zaupal dokončanje gradnje gradbeniku Ivanu Rožmanu, ki je narisal nov načrt za 90-metrsko skakalnico. Ta jo je v vsega dveh mesecih, od oktobra do decembra 1933, zgradil do konca, februarja naslednje leto pa je bila že otvoritev.

Njuno dediščino pa kasneje nadaljujeta brata Vlado Gorišek in Janez Gorišek z izgradnjo povsem nove in veliko večje Letalnice bratov Gorišek leta 1969. V Planici je človek prvič v zgodovini poletel preko 100 in 200 metrov. Skupaj pa je bilo v tej dolini na dveh skakalnicah doseženih skupno kar 41 svetovnih rekordov, največ od vseh krajev po svetu.

Ogled centra mi je bil zelo všeč, želim si, da bi se enkrat udeležila ogleda smučarskih pogledov in doživela vzdušje ob skakalnicah.

Slovenski »orel« Peter Prevč

DNEVNIK št. 05/2016

Celje, dne 20.05.2016

Ura: 17.20

OPIS DOGODKA: POHOD V DOLINO TAMARJA IN OGLED SLAPU NADIŽA

Zadnji dan naše šole v naravi. Mešani občutki. Z eno nogo smo že skoraj doma, pred nami pa še zadnji izziv, pohod v dolino Tamarja in ogled slapu Nadiža. Naša skupina, torej učenci z malo več kondicije, smo se pogumno odpravili do doline Tamarja. Pred nami je bila dobra ura hoje v čudoviti naravi. Ptiki so prepevali, sonce je sijalo in z velikim užitkom smo se bližali cilju. Pričakala nas je koča, objeta z gorovjem in zelenjem. Naš cilj je bil slap Nadiža, zato se nismo ustavljali. Po pol ure hoje smo prišli do slapu. Nadiža je gorski potok, ki izvira ob vzhodnem vznožju Zadnje Ponce nad dolino Tamar v Julijskih Alpah. Izvira iz sklane stene in se tik za izvirom spušča v 10 m visok drseči slap. Ob izviru je tudi urejeno vodno zajetje komunale Kranjska Gora. Potok je dolg približno 300 m, saj v dolini ponikne v grušč. Vode Nadiže ponovno pridejo na dan v Zelencih, izviru Save Dolinke. S tem potok velja za prvi izvir najdaljše slovenske reke.

Slap Nadiža

Po povratku iz izvira slapu smo se ustavili v koči v dolini Tamar. Ena izmed naših najlepših alpskih dolin je prav gotovo Planica, ki v zgornjem delu prehaja v Tamar. Tam so nekoč rateški kmetje izkrčili gozd, uredili planino in postavili pastirsko kočo. Zgornji konec doline zapira mogočni Jalovec (2645 m), na vzhodu se dvigata Ciprnik (1745 m) in Mojstrovka (2366 m), na zahodu pa dolino omejuje greben Ponc. Ob njihovem vznožju je izvir Nadiže, ki že po nekaj metrih ponikne v produ, njena voda pa spet priteče na plano kot Sava Dolinka pri Zelencih. Najbolj znana točka na nasprotni strani doline je Slemenova špica, od koder je nemara najlepši pogled na Jalovec.

Koča v Tamarju februar 2013

Samo nekaj metrov od doma stoji kapela Marije Pomagaj, ki jo je leta 1936 blagoslovil škof Gregorij Rožman. Domačini iz Rateč in bližnjih krajev še danes radi poromajo sem, obiskovalci iz drugih krajev pa je zaradi preproste zunanjščine pogosto niti ne opazimo.

Dolina Tamarja (februar 2013)

S povratkom iz doline Tamarja se je naše potepanje po čudoviti dolini pod Poncami izteklo. Bilo je nepozabno. Bilo je čudovito, enkratno. Polna vtisov sem sedla na avtobus in se v mislih še enkrat poslovila od narave z obljubo, da se kmalu spet vidimo.

Taja Dorič, 6. b

V dnevnikih uporabljene podatke sem dobila na spletnih straneh Wikipedije.
